

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Ганчо Тодоров Ганчев

Член на научното жури

**Формирано със заповед № 623 от 27 юли 2020 г. на Ректора на
Стопанска Академия „Д. А. Ценов“- Свищов**

**по обявен конкурс за академична длъжност „професор“- две места, в
област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.8 Финанси, парично обръщение, кредит
и застраховка (финанси), публикуван в Държавен вестник бр.
51/05.06.2020 г. за нуждите на катедра «Финанси и кредит» и в
съответствие с решение на факултет «Финанси», Протокол
№3/17.07.2020 г.**

1. Представяне на кандидата

За конкурса е подал заявление кандидата доцент д-р Стефан Симеонов, преподавател в катедра „Финанси и кредит“, към Стопанска Академия „Д. А. Ценов“- Свищов.

2. Основание за написване на становище

Конкурс за академична длъжност „професор“- две места, в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси), публикуван в Държавен вестник бр. 51/05.06.2020 г. за нуждите на катедра «Финанси и кредит» и в съответствие с решение на факултет «Финанси», Протокол №3/17.07.2020 г.

3. Персонална характеристика на кандидата:

Доцент Стефан Маринов Симеонов е роден на пети март 1968 г. През периода 1983-1987 г. завършва средно специално училище за приложни изкуства - гр. Троян. Впоследствие, през 1989 – 1993 е студент, специалност Финанси в Стопанска Академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, завършва като магистър по Финанси. През септември 2000-та година е удостоен с научната степен доктор по икономика от Висшата атестационна комисия, София. През март 2002 г., отново висшата атестационна комисия го утвърждава като доцент по Финанси. От 1993 до днес работи като преподавател в

Катедра „Финанси и кредит”, СА „Д. А. Ценов” Свищов, като от юни 2007 до май 2012 г. е бил ръководител на същата Катедра.

4. Обща (количествена и качествена) оценка на учебно-преподавателската работа.

Като преподавател в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ доц. Стефан Симеонов упражнява достатъчна по обем аудиторна и извън аудиторна учебно-педагогическа заетост в редовна, задочна и дистанционна форма на обучение. Доц. Симеонов е автор и титуляр на академичните дисциплини в ОКС „Бакалавър”: Фондови борси със специализирани модули Финансови пазари, Капиталови пазари, Инвестиционно посредничество и Сделки с ценни книжа; и в ОКС „Магистър”, Финансови деривати, Инвестиционен анализ, Инвестиционно банкиране.

В съответствие с депозираната справка през последните три поредни учебни години той е осъществил аудиторна заетост (2017-2018 г. 438 академични часа; 2018-2019 г. 767 акад. часа; 2019-2020 264 часа) общо 1469 академични часа, респ. 490 часа средногодишна аудиторна заетост в университетското обучение. Доцент Стефан Симеонов има четирима защитили докторанти и понастоящем е ръководител на още петима. Доцент Симеонов чете също така лекции на английски език по линията на програмата Еразъм по следната тематика- Financial Derivatives, Stock Exchanges (Capital Markets).

5. Обща (количествена и качествена) оценка на научните изследвания и изследователската дейност.

В рамките на настоящия конкурс доцент Симеонов представя монографичен труд и други публикации.

Монографичният труд е на тема „Измерители на борсовата активност – изследване на индикаторите и анализ на пазарния тренд“. Той се базира на две основни концепции. Първо, твърдението, че познатите методи на анализ и дескриптивната статистика не позволяват пълноценна оценка на борсовата информация, което налага използването на допълнителни показатели за изменчивостта на борсовата търговия. Второ, авторът развива тезата, че борсовите индикатори са носители на по-обща информация, която може да бъде разкрита при паралелен анализ на съвкупността от индикатори и тяхното изследване за по-продължителни периоди и с наблюдения с представителни честоти. Това разкрива сигнали за настъпващи промени в инвестиционното поведение, които имат прогнозно значение за преминаването в различните фази от пазарния цикъл.

Втората и донякъде първата теза противоречат на стандартната теория на ефективните пазари.

В допълнение към хабилитационния труд, доцент Симеонов представя участие в колективна монография на тема „Оценка на проекта за производство на топло и електро енергия от растителна биомаса“ и приложенията с калкулации.

Освен това, доцент Симеонов прилага за оценяване седем статии, самостоятелно или в съавторство, 19 доклада, публикувани в редактирани колективни токове с научно рецензиране и 7 студии в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове. В тези разработки се задълбочават отделни методологични аспекти и се доразвиват емпирични проучвания на борсовите котировки, анализа на инвестиционните инструменти, прогнозирането на пазарния курс, а други са свързани с финансовите деривати и оценяването на опционните контракти.

В частност, авторът прецизира термина „пазарна ликвидност“ на макро ниво като допълваща характеристика на борсовата активност, който отразява ситуацията на пазара от различна страна, в сравнение с изследваната основата Хипотезата за Ефективните Пазари на Еужен Фама. По този начин се оформя ново направление в анализа на фондовите борси – анализ на борсовата активност (БА) и пазарната ликвидност (ПЛ). Въведено е и понятието „борсов профил“ и е развита комплексна методика за анализ, като се обосновава необходимостта от паралелно изследване на ценовите и натуралните индикатори за инвестиционната активност и пазарна ликвидност на фондовите борси. Поставена е методична основа на комплексен модел за автономен сравнителен анализ на инвестиционната активност на фондовите борси и тяхната (макро пазарна, агрегирана) ликвидност. Аргументирана е авторовата теза за подцененото значение на натуралните индикатори на борсовата активност – борсов обем и брой борсови сделки. Авторът подкрепя емпирично тезата, че борсовата активност и ценовите кризи не протичат паралелно на капиталовите пазари в различен стадий на развитие.

Дефинирано е понятието „инвестиционен профил“ на микро ниво, т.е. от гледна точка на отделните финансови инструменти. При формирането на инвестиционен профил за акции се обособяват два основни компонента: първо - познатият фундаментален анализ, основан на финансовия положение на дружеството емитент и второ - анализ на пазарния компонент „борсов профил“. Защиатава се тезата, че

пазарната ликвидност е ключов компонент на борсовия профил, с пряко значение за доходността и риска. Откроява се значението и разликата на тази инвестиционна характеристика от тези на класическата ликвидност на активите и ликвидността на фирмата при фундаменталния анализ.

Доразвити са показателите за анализ на пазарната ликвидност на микро ниво (инвестиционен инструмент), при което са въведени допълнителни индикатори и са съставени авторски коефициенти. Разработен е комплексен модел за оценяване на относителната пазарна ликвидност на борсово търгувани акции, основан на серия специализирани коефициенти, при което заедно със селекцията на познати индикатори, се конструират и въвеждат допълнителни показатели с ключово значение за анализа (студия в Икономика-21, 2018).

В учебната литература трябва да се отбележи авторския академичен курс “Финансови деривати”, с преподаване на български и английски език, в който са разработени методичен комплекс от оригинални и автентични въпроси, задачи, тестове и казуси в областта на опциите, включително определянето на тяхната вътрешна стойност, срочната стойност, равновесните точки и нетната стойност на инвеститорската позиция за основните, съставните и комбинираните опционни стратегии.

6. Характеризиране на научните приноси

Научните и научно-приложните приноси на автора могат да се систематизират както следва.

Първо, авторът прилага комплексна систематика на измерителите на борсовата активност.

Второ потвърждава се емпирично авторовата теза, че познатите методи за анализ на риска и възвръщаемостта от финансовите инструменти, както и инструментариумът на дескриптивната статистика, не предоставят достатъчно подходящи модели за пълноценен анализ на информационните борсови индикатори.

Трето, изграден е авторски модел за анализ на специфична страна от променливостта на финансовите инструменти и борсови индикатори, т. нар. „честотна променливост“, която не се характеризира с познатите показатели на дескриптивната статистика и класическите показатели за доходност от фундаменталния инвестиционен анализ. Авторският Честотен анализ на

променливостта и тренда (ЧАПТ) е съставен от три коефициента- коефициент на динамика, коефициент на средната продължителност на еднопосочното движение и коефициент на преобладаващата тенденция.

Четвърто, в потвърждение на втората изследователска тезата се доказва че борсовите индикатори са носители и на по-глобална за инвестиционното поведение информация, надхвърляща преките текущи данни за съответния аспект от борсовата активност. По такъв начин биха могли да се открият сигнали за настъпващи промени в инвестиционното поведение, които имат прогнозно значение за преминаването в различните фази от пазарния цикъл. Тази теза противоречи на базовата хипотеза, че историята на финансовите пазари не позволява прогнозиране на бъдещето.

Пето, в качеството на емпирично потвърждение на тезата на автора от монографичното изследване, са извършени комплексен анализ и характеристика на активността на Българската фондова борса за предкризисния, кризисния и следкризисния период (2007 – 2014). При изследването на борсовите индекси паралелно с натуралните показатели (търговски обеми и брой сделки) са установени промени в изчислените върху тях коефициенти за честотна променливост в зависимост от различните фази на дългосрочния пазарен тренд. Резултатите за промените на честотните коефициенти през фазите на пазарния тренд надхвърлят по значимост историческия анализ и са носители на прогнозни сигнали.

7. Академична известност

Доцент Симеонов е достатъчно разпознаваем в научната литература. Негови трудове са цитирани в 32 дисертации и три монографии. Освен това са забелязани 69 цитираният в статии и една рецензия.

8. Допуснати слабости, критични бележки, препоръки.

Трудовете на доцент Симеонов са посветени на достатъчно сложни проблеми в областта на финансовата наука и борсовата търговия в частност. Неговите разработки излизат извън стандартните научни постулати. Това, което доцент Симеонов би следвало да направи в рамките на своите бъдещи научни дирения е да формулира експлицитно своите разминавания с водещата в момента теория на ефективните пазари и да разработи концептуалната основа на предлаганите от него нови борсови показатели. Същевременно, концепцията за възможността за прогнозиране на финансовите пазари би следвало да се тества на основните глобални финансови пазари, тъй като тестването предимно на основата на Българската фондова борса, предвид

подчиненото положение на българския финансов пазар, не е достатъчно. Това, разбира се, е изключително сложна и трудна за изпълнение задача, която, надяваме се, ще обогати нашата научна литература.

9. Обобщена оценка

Като цяло доцент Симеонов покрива напълно изискванията за заемане на академичната длъжност професор в съответствие с националния правилник за прилагане на ЗРАС в Република България. Доцент Симеонов показва 1239 точки, при изискуеми 500.

Както вече беше посочено, от направената проверка на представените материали за конкурса нарушения в процедурата не са констатирани. Спазени са всички нормативни изисквания. Въз основа на запознаването с документите на кандидата по конкурса и оценка на представените от него публикации и документален доказателствен материал, бих могъл да направя следните изводи и заключения:

1. Кандидатът притежава образователна и научна степен „доктор“.
2. Заемал е академична длъжност.
3. Публикувал е оригинален монографичен труд, оригинални статии и доклади в специализирани научни издания в областта на финансите, които не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и заемане на академична длъжност „доцент“.
4. Надхвърля почти значително минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3, съответно изискванията по чл. 2.б, ал. 5 от ЗРАСРБ.
5. Доц. д-р Стефан Маринов Симеонов е участвал в образователни и научни проекти.
6. Бил е научен ръководител на четирима докторанти.
7. Представена е и е приета за оценка достатъчна по обем, несвързана с първата хабилитация научна продукция.
8. Авторът е разпознаваем и широко цитиран в научната литература.
9. В своята съвкупност рецензираните публикации съдържат съществени научно-приложими резултати и теоретични обобщения и решения на проблемите в областта финансовите пазари.

Моята общата оценка по критериите и показателите за научно-изследователската и учебната дейност показва, че доц. д-р Стефан Маринов Симеонов отговаря на изискванията на чл. 2б, ал. 2 и 3, чл. 2.б, ал. 5, чл. 29 (1), точки от 1 до 6, чл. 29б (1), (2)

и (3) от ЗРАСРБ, както и чл. 60 (1) и (3) за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.8 Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси), като аз убедително препоръчвам на уважаемото жури да присъди тази длъжност на уважаемия кандидат.

25.08.2020

Проф. д-р Ганчо Тодоров Ганчев